

La Gravetat de Coulomb: un so atractiu i particular

El flabiolaire Pau Benítez ens presenta el primer disc de la formació 'E pur si balla'

La Gravetat de Coulomb | Clara Ballesta

Pau Benítez, Manu Sabaté i Blai Casals. Flabiol, clarinet baix i acordió diatònic. Sumats són **La Gravetat de Coulomb** i amb una colla de col·laboradors de categoria han publicat *E pur si balla* (Seed, 2021), un àlbum amb molla i ganxo. En parlem amb **Pau Benítez**, que és també l'autor de les músiques.

El primer disc de **La Gravetat de Coulomb** demostra que la força de les partícules elementals, si aquestes estan ben combinades i prou ben avingudes per atreure's, pot ser immensa. I com que parlem de partícules musicals, el resultat pot ser un so ben genuí, atractiu i particular. Després de presentar el disc a la passada Fira Mediterrània de Manresa, aquest trio que invoca els antics flabiolaires i orquestrines que feien ballar a la plaça actuarà properament en el marc del Circuit Folc. Serà el diumenge 31 d'octubre a la plaça del Gambeto de Riudaura (18 h) i el dijous 18 de novembre a la Casa de Cultura de Girona (20 h).

Com pren forma el trio La gravetat de Coulomb?

Doncs va néixer una mica com una teràpia per no acabar saltant a la via del tren durant el confinament. Vaig trucar a en **Manu Sabaté** i li vaig dir: "Em produeixes un disc de flabiol sol?". La meua idea era fer un disc i dur-lo a l'estudi d'en **Pau Vinyoles**. En Manu em va dir: "Flabiol sol? Home, perquè no fas un grupet?". De manera que vam quedar amb ell i amb en **Blai Casals**,

que aleshores encara s'estava a Cambridge, i ens vam posar d'acord. Jo vaig anar component, i el 9 de setembre de l'any passat vam fer el primer assaig. Un cop decidit que volíem fer el disc, vam pensar que si tot això havia de quedar gravat, doncs millor que tot hagués rodat abans. Per això hem anat fent una desena de concerts, fins que hem presentat el disc.

Per què li heu dit 'E pur si balla'?

És una referència òbvia a la frase *E pur si muove* de Galileu, i es refereix al fet que malgrat que ho disfressem una mica o hi posem un vestit d'arranjaments nous, totes aquestes músiques són ballables.

En aquest disc m'ha semblat sentir l'esperit de Pomada.

Ah, sí? Doncs no hi havíem pensat... Jo hi veig coses que em fan pensar en **RIU**, en **UC**, en **Al-Mayurqa**... Sí que és cert que **Pomada** sonava molt natural, i que nosaltres buscàvem que hi hagués un so molt natural. Hi ha pedals, però sempre posats amb molta cura, no sonen massa estranys. En aquest sentit el confinament ens ha ajudat: com que la gent no podia ballar, ens hem hagut d'esforçar a fer una cosa interessant d'escoltar.

Video: <https://www.youtube.com/watch?v=vS0KnXkXBJ8>

El repertori és de nova creació, però es mou al voltant de patrons ben reconeixibles.

Parteixo del que jo en dic 'la santíssima trinitat': hi són els quatre gèneres esporògens -ball pla, rumba, jota i contrapàs-, després hi ha la part de ball de plaça que representen, per exemple, el xotis i la masurca, i, en tercer lloc, el que és més ball d'envelat: el pasdoble, el vals, el bolero... Al disc no hi és tot, perquè no hem volgut posar 15 temes, però sí que en directe hi ha un pasdoble molt marcat, un bolero, etc.

I després hi ha "Xahrazad", que sona com una marxa mora.

Aquesta la vaig escriure fa uns anys a l'hospital. El meu pare estava ingressat i vaig veure una infermera que o bé era del nord de l'Àfrica o descendent de gent d'allà. Tenia uns ulls preciosos. Va ser la inspiració per escriure aquesta peça. No m'atreviria a dir que és una marxa mora, però sí que està molt buscat tot aquest ambient.

Les músiques són teves però hi ressonen constantment ecos tradicionals. I amb les lletres passa una mica el mateix: són noves però es combinen amb "Els cigalons de Canalda".

Pel que fa a les músiques, hi ha un joc volgut. Està plantejat com un ball de flabiol, i, per tant, tot i que sigui de composició, tot el repertori podria colar com si fos tradicional. La masurca "Citar molts autors no et fa més savi", per exemple, si em diuen que la tocava en **Roviretes**, m'ho podria arribar a creure. Musicalment he buscat això. Pel que fa a les lletres, una mica el mateix. Hi ha la tradicional dels Pirineus "Els cigalons de Canalda", i després vam proposar a la glosadora **Núria Casals** que ens fes la lletra del txà-txà-txà "La rosa d'espart", que és una de les peces més alegres, i a en **Josep Pedrals** que ens fes la lletra del contrapàs final. Quan li vam explicar que volíem que ens fes una lletra moderna per a un contrapàs, tradicionalment associat a la Passió de Crist, li va venir molt de gust. En va sortir "Sang, suor i llàgrimes", que fa pensar en temes d'avui i també en la Passió.

Video: <https://www.youtube.com/watch?v=3sD6D6apX6U>

Abans parlaves dels pedals. Els efectes sonors i el so són molt importants en aquest disc; no són simplement tres instruments pelats, oi?

En tot el tema dels pedals hi ha una feina molt bèstia del **Manu Sabaté**. Després, tot el grup ens hem fixat molt en els detalls a nivell tímbric. L'**Arnau Obiols** hi ha posat sintetitzadors i s'ha acabat de mirar el so per trobar un bon resultat. I en **Pau Vinyoles** ha sigut el tècnic de so. Tot això es nota.

Com ha estat la producció d'Arnau Obiols?

Primer vam enviar-li tot el repertori, i entre tots quatre vam anar decidint quins temes gravàvem. Després vam fer una petita preproducció durant dos dies el mes de juliol. I finalment, durant la gravació a l'Escola Folk del Pirineu, a Arsèguel, l'Arnau va fer molta feina a nivell de so. Com a

productor ha fet una feina molt poc agressiva, molt d'agafar el que li havíem preparat i orientar-ho i polir-ho. Té un gust increïble, com també la feina de **Pau Vinyoles** com a tècnic és un luxe. Per mi és una gran sort treballar amb tota aquesta gent.

Per què us dieu La gravetat de Coulomb?

Per dues raons. Una és que no ens volíem dir Flabiafolk ni cap nom similar. I l'altra és que, buscant noms, en **Blai Casals**, que és físic, ens va parlar de la llei de Coulomb: el fet que dos electrons amb la mateixa càrrega es repelen, però si hi sumes la gravetat s'atreuen. I ens va semblar que és una bona metàfora del que passa amb els cossos en el ball.

HOMENOTS DE LA CULTURA POPULAR

La peça "Homenots" comença citant dos mataronins, en Canaló i en Uanxo. Qui eren?

Eren dos geganters de Mataró, molt importants per la cultura de la ciutat. En **Uanxo** era una de les ànimes de la família **Robafaves**. Ell i en **Dani Álvarez** (flabiolaire i acordionista de **La Coixinera**) són qui m'han forjat a nivell de criteri i d'estima per la cultura popular. I en **Jordi Canal 'Canaló'** era un altre geganter, a més molt militant d'esquerres i lluitador per una societat molt més integradora i més justa. Els **Ebri Knight** li van dedicar la cançó "Per tu". Quan em van explicar que s'havia mort, en un atac de ràbia, vaig fer aquesta peça.

La dedicatòria final del disc és per en Jordi Fàbregas, a qui definíu com el faroner de la música d'arrel d'aquest país. I respecte a la dificultat de trobar un so genuí, Xavier Batllés ha escrit escoltant aquest disc que "comencem a tenir col·legues d'ofici creatius i arriscats, lluny de les convencions i els enamoraments dels models del jazz, dels brasilers, dels cubans i de tantes meravelles que, com no, ens han influït en l'ànima i nodrit el llenguatge, però que sovint ens inhibeixen el valor personal i col·lectiu de fer el que tu pots fer si t'ho permeten". Déu-n'hi-do.

No en soc conscient, que aquest disc sigui tan especial. Però comentaris com aquest d'en **Xavier Batllés**, o d'altra gent que admiro com en **Marc Serrats**, doncs, fan il·lusió. No en tinc la sensació, d'haver fet una cosa extraordinària, però sí que el procés de creació l'hem viscut d'una manera molt orgànica i natural, ha estat com una feina de sumar sons amb gent de molta vàlua. És com quan jo els duia els temes i els deia: "Au, ara destrosseu-los i fem-nos-els nostres, que confio plenament en vosaltres!"